

IŠSIRINKAU, KO LABIAUSIAI NORIU

Didžiausia jo svajonė atėjo iš sapnų. Kai Giedrius JUNEVIČIUS (25) ligoninėje laviravo ant gyvybės ir mirties lyno, sapnuodavo vandenį. Sėdėdavo tuose sapnuose sukišęs kojas į žydrą ir šiltą jūrą, kartais braidydavo arba plaukiodavo kartu su delfiniais.

„Vanduo išpranašavo man gyvybę“, – sako Giedrius. Jis neabejoja, kad išmėginimui iki šiol jam negailėjęs gyvenimas būtinai padovanos kelionę į Bora Bora ar Taičio salą.

„Man labai knieti pamatyti žydrą vandenyną, kuriame gali plaukti, plaukti į priekį, o vis tiek matai dugną ir valties šešėlių virš jo“, – šaltą žiemą dieną liejasi šilti Giedriaus žodžiai. Būtų tobula, sako, jei Bora Boroje po ranka pasitaikytų ir 1967 metų gamybos „Ford Mustang GT500“. „Tai – mano svajonių automobilis, – išduoda. – Man jo nereikia savam garaže, norėčiau tik pralėkti.“ Automobiliai – dar viena aistra, padėjusi jam nepulti į juodžiausią tamsą, kai buvo itin sunku.

Buvo laikas, kai iš gyvenimo Giedrius nieko nebelaukė. „Jei tiksliau, – ironiškai šypteli, – laukiau dviejų dalykų: inksto arba karsto.“

Vakar dirbau, šiandien – neįgalus?

Šiek tiek daugiau nei prieš keturiolika metų ėmė skaudėti šoną. Mama, pagalvojusi, kad sūnų užklupo apendicitas, nugabeno į Trakų ligoninę. Gydytojų atlikti tyrimai nieko gero nerodė, berniuką išvežė į Vilniaus universiteto ligoninės Santariškių

klinikas. Ten išaiškėjo diagnozė: lėtinis glomerulonefritas – inkstų kamuolių uždegimas. Tai dėl jo išsivysto lėtinis inksto funkcijos nepakankamumas. „Manęs labai negąsdino, gydytojai sakė, reikės gerti vaistus ir tiek. Aš numojau ranka: ai, mama viską žino, ji sužiūrės. Na, kaip ir visi berniukai...“

Tačiau iš ligoninės Giedriaus nepaleido, nors blogų naujienų nebuvo daug. Atrodė, liga stovi vietoje, nekeičia progresuoti. Aštuoniolikos pakeitė ligoninę – iš vaikų skyriaus buvo perkeltas į suaugusiųjų. „Gydymas tas pats, tik daktarai kiti, – sako. – Tyrinimais iš pradžių darė kas mėnesį, paskui – kas pusmetį, o vėliau nusprendė, kad užteks pasitikrinti kartą per metus.“ Metų Giedrius neišlaukė. Viskas buvo gerai: rado darbą viename prekybos centre, jį paaukštino, uždirbo nemažai, su draugu nuomojo butą Vilniuje,

laisvalaikį sportavo, savaitgaliais važiuodavo į Onuškę pagelbėti ten gyvenantiems tėvams. Ir merginą turėjo. Bet vieną dieną... „Po darbų laukė trys poilsio dienos, – lyg dabar prisimena. – Ryte pabudęs galvoje aptikau pūlinių. Na, maža kas, galvoju, nuėjau į vaistinę, prisipirkau tepalų. Teplojiškai nepadėjo, pūliniai baisiausiai skaudėjo, kai jie trūkdavo, galvoje likdavo tikrų tikriausia skylė. Tuomet nežinojau, kaip tai pavojinga... Trakų ligoninėje suleido antibiotikų, jie šiek tiek pūlinius apramino, tačiau gydytoja liepė pasirodyti nefrologams. Taip atsidūriau Vilniaus universitetinėje Antakalnio ligoninėje.“

Būtent čia išaiškėjo, ką slepia Giedriaus organizmas, – inkstų nepakankamumą. Kitą rytą vaikas jau gulėjo prijungtas prie dializės aparato. „Iš pradžių net juokas ėmė, – prisimena. – Kaip čia taip? Prieš keletą dienų ėjau į darbą, o dabar – neįgalus?!“

Darbo, žinoma, jis neteko. Kam reikalingas žmogus, tris kartus per savaitę po tris ar keturias valandas praleidžiantis ligoninėje? „Laimė, turėjau draugą, – pasakoja. – Buvome pažįstami nuo darželio laikų, kartu nuomojome butą, kai būdavo sunku, pasikalbėdavau su juo, paverkdavau ant peties. Kažkaip laikiausi, blogiau tapo, kai draugo netekau. Vieną naktį pakeleje jį numušė automobilis. Savaitę išbuvęs komoje, draugas mirė. Tikėjaisi, kad jis atsigaus, bet... Ta mirtis panardino mane į giliausią depresiją, teko ieškotis kitų namų, vienam nuomotis butą pasirodė per brangu. Radau kambarį keturių kambarių bute. Čia

mano dienos slinko panašios viena į kitą – namai, kompiuteris, dėlionė ant stalo, retykiais – pasivažinėjimai su bičuliais automobiliu. Kai visi kartu svilindavome padangas ant asfalto, lyg ir pamiršdavau savo bėdas, bet grįžęs namo vėl būdavau vienas. Nepastebėjau, kaip tapau boba. Nieko nevertu mižniumi.“

Giedrius prisipažįsta anuomet buvęs labai nelaimingas, o galvoje dažnai sukdavosi mintys, kad būtų geriausia išvis dingti. „Mano bėda buvo pati didžiausia pasaulyje“, – sako.

Kiekvienas laiptelis – kova už gyvenimą

Metai kambaryje uždarytomis durimis nieko gero neatnešė. Dar blogiau – susitiekavo skrandis: „Nuo vaistų pasidarė kiauras it rėtis. Vieną dieną atsigavau reanimacijos palatoje po skrandžio operacijos. Šalia sėdėjo mama. Prabusdavau ir vėl nugrimzdavau į miegą. Vis sapnuodavau vandenį. „Ar vanduo švarus?“ – paklausė mama, kai papasakojau jai savo sapną. „Švarus ir šiltas“, – atsakiau, o ji nuramino: „Tada gerai, vadinasi, išsikapstysi.“ Po savaitės mane iš reanimacijos perkėlė į palatą chirurgijos skyriuje. Dar po dviejų dienų nusprendžiau, kad laikas keltis ir nusileisti į parduotuvėlę nusipirkti maisto. Mama mane prilaikė, o kiekvienas laiptelis žemyn buvo tarsi pažadas turėti dar metus, dar metus gyvenimo...“

Atrodo, nors ir supratęs, kad žaidžia su savo gyvybe, Giedrius po ligoninės grįžo į tą patį užburta ratą – stalas, televizorius, kompiuteris, dėlionė, retykiais – susitikimai su draugais. Prie pašalpos prisidurdavo remontuodamas automobilius, suderinti nuolatinį darbą ir dializės procedūras jam atrodė visiškai neįmanoma, nors giliai širdyje kirbėjo – o gal?.. Naršydamas internete kartą rado darbo paieškos puslapį „Galiu dirb-

ti“. Užsiregistravo. Darbo pasiūlymų jame buvo daug, tačiau, kad ir kiek mėgino kalbėtis su darbdaviais, neatsirado nieko, kas tikėtų vos 15 procentų darbingumą turinčiam vaikiniui. „Ir vėl praradau viltį...“ – prisimena neįtikėtinais sunkų laiką.

O vieną dieną, kai jau buvo sutaręs dėl kiemsargio darbo, paskambino iš socialinės įdarbinimo agentūros „Sopa“. „Galime tau padėti, ar pamėginsi?“ – paklausė. Ir tai buvo diena, kuri aukštyn kojomis apvertė jauno vaikiną gyvenimą. Lankydamas agentūros organizuojamus seminarus jis sako supratęs svarbiausią tiesą: na, taip, mano problemos didžiulės, bet tai nereiškia, kad turiu nuleisti rankas ir tyliai laukti – gero ar blogo. Į gyvenimą reikia kabintis rankomis, kojomis, dantiomis, tik tuomet jausi, kad gyvenai. „Paskaitose nebuvau labai aktyvus, – prisipažįsta Giedrius. – Stebėjau, kaip kalba, diskutuoja kiti, ir dariau savo išvadas. Išmokau save stebėti, kūriau savo taktiką, mėginau prisipratinti ligą, bandžiau suprasti, ko iš tiesų noriu ir kokią gyvenimo kryptį turėčiau rinktis. Mačiau įvairiausių žmonių, kai kurie iš jų, rodės, visiškai patenkinti savo gyvenimu, o nuolatinis bambėjimas – džiuginanti kasdienybė. Nenorėjau toks tapti“, – dabar prisipažįsta vaikas, „Sopos“ kursuose ir seminaruose godžiai gėręs sau naudingas žinias.

Liga – tai antros mano pareigos

Jis išmoko gyventi su savo liga, ją kontroliuoti. Suprato, jei sutars, ji leis nuveikti daugybę smagių dalykų. Rasti darbą Giedriui nebuvo lengva. Po ilgų paieškų jam buvo pasiūlyta praktika bendrovėje „Confidento“. „Kolektyvas man labai patinka, bendradarbiai supranta juokelius, vertina sarkazmą, su jais smagu dirbti“, – giria bendradarbius. Atlikęs praktiką, Giedrius liko bendrovėje ir dirba čia jau pusantrų metų. „Čia aš pamirštu,

kad esu ligonis, – sako ir pasakoja, kaip darbą bendrovėje derina su dializės procedūromis: – Pripratau prie dializės procedūrų, susitaikiau, jos – lyg mano antrosios pareigos, už kurias irgi gaunu atlyginimą, – pajaukiau ir tikina, kad jo gyvenimą labiausiai pakeitė darbas. – Kokių metų net įtarti negalėjau, kad nei galus žmogus gali dirbti. Pasirodo, klydau, oi, kaip klydau...“ – palinguoja galvą. Atrodo, kad Giedriaus stiprybė – jo begalinis optimizmas. Sveikieji galėtų vaikiniui tokio pavydėti. „Aš tiesiog išsirinkau, ko labiausiai reikia ir ko labiausiai noriu, – sako. – Tai veikia.“

Kompiuteriniams žaidimams Giedrius nebegaišta laiko, bet pdėlionių neatsisakė. „Kuo didesnė, tuo geriau“, – šypsosi. Apie tai, kad reikėtų pasirūpinti savo vairuotojo pažymėjimu ir vėl sėsti prie automobilio vairo, dar negalvoja. Sako, nepasirengęs. Kadangi sugebėdavo išdaigų prikrestai aikštelėje, tai knietės ir gatvėje. „Tegu ten būna vienu pavojumi mažiau“, – prataria ir tikina svajoti nepaliaujantis. Norėtų mokytis to, ko Lietuvoje niekas nemoko, – aerodinamikos. Jam taip įdomu, kaip automobilio padangos liečiasi su keliu. Sako, meilę automobiliams paveldėjęs iš talentingo samovoklio savo tėčio ir ne mažiau talentingo automobilininko krikšto tėvo.

Trūksta jo gyvenime gal tik merginos. „Aš ne iš tų, drašijūjų, man sunku jas užkalbinti, – atvirai nusišypso, – bet gal ir tai laikina. Juk mano svajonės pamažu pildosi.“

Projektas „G.A.L.I.U. – Gallymybės. Apsisprendimas. Lavinimas. Įdarbinimas. Užtikrinimas“
Projektą įgyvendina VŠĮ „SOPA“